

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Калин Стойнев Порожанов д.н., Югозападен университет „Неофит Рилски” – Благоевград, научно направление *Стара история*, в професионално направление 2.2 История и археология, изготвено въз основа на Заповед № 3 – РК - 275 / 01.07.2024 г. за Научно жури на Ректора на Нов български университет проф. д-р Пламен Дойнов д.н., както и Протокол № 1 от първото заседание на Научното жури от 01.07.2024 г.

за придобиване на образователната и научната степен „*доктор*“, по професионално направление 2.2 История и археология, научна специалност *Египтология*,

с кандидат: **Светлана Илиева Илиева**, редовен докторант с такса, випуск 2016, Заповед за зачисляване 3 – РК 40 / 21.11.2016 г. (факултетен № 024975), в докторска програма *Египтология*, Департамент „Средиземноморски и източни изследвания“ на НБУ, отчислена с право на защита, чрез Заповед за отчисляване 3 – РК – 175 / 03.04.2020 г., с тема на дисертационния труд „*Ритуални практики в погребалната литература на Древен Египет*“ и научен ръководител доц. д-р Емил Бузов.

Съгласно чл. 27, ал. 2 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ дисертацията за ОНС „*доктор*” се състои от: заглавна страница; съдържание; увод; изложение; заключение–резюме на получените резултати; декларация за оригиналност (=авторство); библиография.

В случая, с коментиранията и оценявана в настоящото становище дисертация, заглавната страница и съдържанието са последвани от същинския текст на труда, който обхваща: предговор=увод, изложение, включващо три глави, заключение, изображения, библиография, съкращения. Общо 584 с.

В Гл. 1. се прави Обща характеристика и се представя Ритуалната информация в корпусите с Погребалната литература. Тук са дадени като основни извори, с които се работи по темата, Текстовете на пирамидите, Текстовете на саркофазите и Книга на мъртвите.

В Гл. 2. се интерпретират Компонентите на религиозния ритуал като дейности, свързани със събитията, смисъла и целта.

Гл. 3. разглежда и анализира Ритуални инструкции чрез транслитерация, превод и коментар на Текстовете на саркофазите и Книга на мъртвите. С това се повишава изключително много успешното представяне и реализиране на значими приноси на Светлана Илиева по темата на дисертацията.

Заклучението обобщава приносите сторени в труда.

1. Значимост на изследвания проблем в научно и научно-приложно отношение. Значимостта на изследвания проблем в научно отношение се определя от актуалността на темата, която е обусловена от липсата на обобщаващо изследване върху ритуалната информация в погребалната литература на Древен Египет, както и от избраните цели и поставените задачи, за разработването на дисертацията, свързани с анализа и културно-исторически синтез на специфичен изворов материал, каквито са Текстовете на пирамидите, Текстовете на саркофазите и Книга на мъртвите, които са основните корпуси от погребалната литература от Старото, Средното и Новото царство на Древен Египет.

2. Обоснованост на целите и задачите в дисертационния труд. Целите и задачите в дисертационния труд са добре обосновани.

Целите включват анализиране на общите характеристики на отделните корпуси през призмата на ритуала; типология на ритуалните компоненти в погребалната литература; анализ и коментар на ритуалните инструкции в Текстовете на саркофазите и Книга на мъртвите;

установяване на взаимносвързани поредици от заклинания в ритуален контекст; изясняване на специфичните термини, свързани с ритуала; определяне на основните характеристики на ритуалите и др.

Задачите се свеждат до извеждане и анализ на термините, свързани с ритуала; дефиниране на ритуалните компоненти в погребалните корпуси; превод и анализ на всички ритуални указания; анализ и съпоставка на споменаванията в текстовете, които попадат в обхвата на ритуалните компоненти; съотнасяне на достигнатите изводи към съществуващите проучвания по изследване на проблема за предназначението на ритуала според текстуалните свидетелства.

3. Съответствие между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд. Съответствието между избраната методология и методика на изследване и поставената цел и задачи на дисертационния труд е налице. Избраната методология и методи на изследване напълно съответстват на поставената цел и задачи. Те се заключават в прилагането на: типологически, лингвистични и културно-исторически методи, които в конкретика се изразяват в превод и комплексен анализ на ритуалната информация; контекстуален, сравнителен и лингвистичен анализ чрез множество интра- и интертекстуални паралели; културно-исторически анализ на резултатите от отделните работни фази. Бидейки в пълно съответствие с поставените цели и задачи, в труда се достига до нови предложени тълкувания и решения на видяните проблемни ситуации.

4. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд (описание и оценка), включително наличие на оригинален принос в науката. Научните приноси на дисертационния труд се обосновават от работата върху изворовия материал, чрез прилаганите методи, с което се постигат като приносни поставените и постигнати цели и задачи.

Приносите, постигнати чрез четене, анализ, съпоставяне и тълкуване, в лингвистичен и културно-исторически контекст, в текстовете на погребалната литература, могат да се обобщят така: **транслитерацията, преводите и коментарите** на древноегипетските текстове от погребалната литература; **откриване** на ритуалните практики; **представянето** им като реални действия, наследственост и иновации в развитие през Старото, Средното и Новото царство; **ролята** на тези практики в духовния живот на древните египтяни, свързан с реалния свят и отвъдното, което също е смятано за реалност; създадените проблемни ситуации довеждат до **нови интерпретации**, достигнати **реинтерпретации** и до **нови изводи** в разглежданата проблематика.

Текстът на труда е последван от **44 изображения**, които са специално приложение, илюстриращо представянето в изложението. Те са разположени на 11 страници (от 545 до 556 с.).

Цитираната използвана в труда **библиография** (на латиница и кирилица) е пределно изчерпателна и обхваща цели **24 страници** (от 558 до 582 вкл.)

Освен установените тук от мен приноси, отбелязвам, че **напълно приемам изброените от докторантката, в Автореферата, приноси на дисертационния труд.**

5. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани.

Преценката на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са публикувани, с автор Светлана Илиева се представя с 5 публикации по темата на дисертацията: 4 излезли от печат и 1 – под печат. Всичките те са на английски език и са поместени в авторитетни реномирани издания.

Авторефератът, в обем от 70 с., изчерпателно представя дисертацията и отговаря на академичните изисквания.

В труда **не се открива плагиатство**.

В минималните изисквания за ОНС *доктор* от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, е посочени **минимум от 80 точки**. **Светлана Илиева** формира следните точки от: Група А, Показател 1 (1 дисертация за ОНС „доктор“ x 50 т.) = 50 точки + Група Г, Показател 7 (4 статии x 10 т.) = 40 точки. Така, **докторантката надхвърля минимума и постига 90 т.**

В Заключение, оценявам най-високо приносите в дисертационния труд *„Ритуални практики в погребалната литература на Древен Египет“*. НБУ, София, 2024 на докторант **Светлана Илиева Илиева**, както и нейните публикации, давам **положителна оценка** и гласувам с ДА за присъждането ѝ на образователната и научна степен **„доктор“**.

Дата: 30.07.2024 г.

Подпис:

